

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина



Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Predmet broj: X-Kž-08/596-1

Donesena: 25.08.2011. godine

Otpremljena: 14.09.2011. godine

Vijeće Apelacionog odjeljenja u sastavu: sudija Hilmo Vučinić, predsjednik vijeća
sudija Mirza Jusufović
sudija dr. Miloš Babić

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
optuženog Bašić Zorana

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Jasmina Gafić

Branioci optuženog: Jozo Ćurić
Momo Ćerić

Broj: X-Kž-08/596-1

Sarajevo, 25.08.2011. godine

U I M E B O S N E I H E R C E G O V I N E

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja Odjela II za organizovani kriminal, privredni kriminal i korupciju, sastavljenom od sudije Hilme Vučinića, kao predsjednika vijeća, te sudija Mirze Jusufovića i dr. Miloša Babića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog saradnika Igora Dubaka, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Bašić Zorana, zbog krivičnog djela organizirani kriminal iz člana 250. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), a u vezi sa krivičnim djelom krijumčarenje osoba iz člana 189. stav 1. KZ-a BiH, odlučujući po žalbama Tužilaštva Bosne i Hercegovine i branilaca optuženog Bašić Zorana, advokata Ćerić Mome i Ćurić Joze, izjavljenim protiv presude Suda BiH broj X-K-08/596-1 od 07.04.2010. godine, nakon sjednice Apelacionog vijeća održane u prisustvu optuženog Bašić Zorana, i branilaca optuženog, advokata Ćerić Mome i Ćurić Joze, a u odsustvu uredno pozvane tužiteljice Tužilaštva BiH, Jasmine Gafić, dana 25.08.2011. godine donio je:

P R E S U D U

Odbijaju se kao neosnovane, žalbe Tužilaštva Bosne i Hercegovine i branilaca optuženog Bašić Zorana i potvrđuje se presuda Suda Bosne i Hercegovine broj X-K-08/596-1 od 07.04.2010. godine.

O b r a z l o ž e n j e

I. TOK POSTUPKA

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine broj X-K-08/596-1 od 07.04.2010. godine, optuženi Bašić Zoran oglašen je krivim da je radnjama opisanim u izreci iste počinio krivično djelo organizirani kriminal iz člana 250. stav 1., u vezi sa krivičnim djelom krijumčarenje osoba iz člana 189. stav 1. KZ BiH, pa ga je sud na osnovu navedenih zakonskih propisa i primjenom članova 39., 42. i 48. Krivičnog zakona BiH osudio na kaznu zatvora u trajanju od 4 (četiri) godine, a primjenom odredbi člana 40. stav 1. tačka c), člana 41. stav 2. i 4. i člana 46. stav 1. i 3. KZ BiH, optuženom kao sporednu kaznu

izrekao novčanu kaznu u iznosu od 10.000,00 KM.

2. Istom presudom, na osnovu člana 56. KZ BiH, optuženom je u izrečenu kaznu zatvora uračunato vrijeme provedeno u pritvoru počev od 01.04.2009. godine pa do 30.06.2009. godine.

3. Na osnovu člana 110. KZ BiH određeno je da se od optuženog Bašić Zorana oduzme imovinska korist pribavljena krivičnim djelom u iznosu od 4.700,00 Eura, dok je na osnovu člana 74. KZ BiH određeno da mu se oduzme 7 (sedam) mobilnih telefonskih aparata, 5 (pet) SIM kartica, više različitih ultra certifikata i papirića sa ispisanim tekstom navedenih u potvrdama o privremenom oduzimanju predmeta.

4. Na osnovu odredbe člana 188. stav 1. ZKP BiH, optuženi je obavezan da naknadi troškove krivičnog postupka, čiju će visinu sud odrediti posebnim rješenjem po pribavljanju potrebnih podataka.

II. ŽALBE

5. Protiv navedene presude žalbu su blagovremeno izjavili, Tužilaštvo BiH i branioci optuženog Bašić Zorana, advokat Ćerić Momo i Ćurić Jozo.

6. Tužilaštvo BiH prvostepenu presudu pobija u pogledu odluke o krivičnopravnoj sankciji, smatrajući da je visina izrečene sankcije za predmetno krivično djelo krajnje neadekvatna i preblaga, te da nije srazmjerna načinu počinjenja krivičnih djela, utvrđenoj krivičnoj odgovornosti optuženog, težini počinjenih krivičnih djela, kao i samom broju počinjenih krivičnopravnih radnji.

7. Izjavljenom žalbom, odbrana optuženog osporava prvostepenu presudu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te odluke o kazni i izrečenim mjerama, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja žalbu uvaži, pobijanu presudu preinači tako što će optuženog osloboditi od optužbe, ili da pobijanu presudu ukine i odredi održavanje pretresa, ili da vijeće Apelacionog prvostepenu presudu preinači na način da se optuženom izrekne kazna zatvora u kraćem trajanju, te da ukine novčanu kaznu.

8. Na javnoj sjednici Apelacionog vijeća, održanoj dana 25.08.2011. godine, branioci optuženog Bašić Zorana, advokati Ćerić Momo i Ćurić Jozo su usmeno izložili

razloge žalbe, a optuženi se u cijelosti pridružio navodima branioca.

9. Nakon što je u smislu odredbe člana 306. ZKP BiH ispitalo pobijanu presudu u granicama iznesenih žalbenih razloga i prijedloga, vijeće Apelacionog odjeljenja je donijelo odluku kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

III. BITNE POVREDE ODREDBA KRIVIČNOG POSTUPKA

10. Žalbenim prigovorima koji se odnose na bitne povrede odredaba krivičnog postupka, odbrana optuženog ističe da se presuda zasniva na dokazima koji su nezakoniti i koji se kao takvi ne mogu koristiti prilikom donošenja presude, kao i da se presuda zasniva na pretpostavkama i ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama i izvedenim dokazima.

11. Nakon što je razmotrilo ove žalbene prigovore, kojima se dakle ukazuje na bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka i) i k) ZKP BiH, Apelaciono vijeće je ocijenilo da su isti neosnovani.

A. BITNA POVREDA ODREDBA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297 STAV 1 TAČKA I) ZKP BIH

12. U okviru ovog žalbenog osnova odbrana ističe da je Tužilaštvo BiH, kršeći odredbe Evropske konvencije o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima iz 1959. godine i dodatnih protokola uz navedenu konvenciju, od Županijskog suda Zagreb nezakonito pribavilo dokaze, te na istima temeljilo pobijanu presudu. U tom pravcu ističe se da naredbu o provođenju posebnih istražnih radnji može odrediti samo Sud BiH, zatim da je Tužilaštvo putem neovlaštene osobe, usmenom zamolnicom, pribavilo dokaze koji su čak i prema domaćem zakonodavstvu Republike Hrvatske nezakoniti, te da su takvi dokazi, a na kojima se temelji pobijana presuda, uloženi u spis.

13. Bitna povreda krivičnog postupka prema navedenom žalbenom osnovu, u smislu odredbe člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH, postoji: „**ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona (ZKP BiH) ne može zasnivati presuda**“. Također, odredbom člana 10. stav 2. ZKP BiH propisano je da „**Sud ne može zasnovati svoju odluku na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda**

propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, niti na dokazima koji su pribavljeni bitnim povredama ZKP BiH“.

14. Analizirajući ovaj žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće nalazi neospornim da su od strane prvostepenog vijeća na glavnom pretresu prihvaćeni kao dokazi 7 (sedam) CD-ova na kojima se nalaze audio snimci razgovora optuženog Bašić Zorana, a koji su od strane policijskih organa Republike Hrvatske snimani prilikom preduzimanja posebnih istražnih radnji nadležnih organa Republike Hrvatske. Pomenute dokaze je od istražnog sudije Županijskog suda u Zagrebu neposredno preuzeo Tihic Mithat, ovlašteno službeno lice Granične policije BiH, a isti su prethodno potraživani po molbi za pravnu pomoć broj: KT-509/08 od 18.05.2009. godine, upućenoj od strane Tužilaštva BiH istražnom odjelu Županijskog suda u Zagrebu.

15. Nesumnjivo je da pomenute posebne istražne radnje nisu provođene po nalogu Suda BiH, što se posebno potencira u žalbi branilaca optuženog. To međutim po ocjeni ovog Vijeća, samo po sebi ne znači da se radi o nezakonitom djelovanju i nezakonito pribavljenim dokazima na kojima se nije mogla zasnivati prvostepena presuda. Naime, to što nema naloga Suda BiH za provođenje posebnih istražnih radnji u odnosu na Karađa Marka, s kojim je optuženi kontaktirao, a koji je inače državljanin ... i tamo živi i djeluje, sasvim je normalno i logično. Tako nešto Sud BiH nije ni mogao, ali je međutim nesumnjivo da su te istražne radnje preduzimate na osnovu naloga nadležnih organa Republike Hrvatske. Postojanje naloga za posebne istražne radnje preduzete u R. Hrvatskoj, sasvim jasno proizilazi iz Analize i objašnjenja Grafičkog prikaza i listinga telefonskih i IMEI brojeva telekom operatera, telefonskih brojeva nadziranih telekomunikacija, oduzetih telefonskih aparata i SIM kartica u predmetu KT-509/08. Iz istih nesumnjivo proizilazi da se pod mjerama Nadzora i tehničkog snimanja komunikacija na daljinu od strane MUP-a RH nalazio telefonski broj 997756505 korisnika Karadža Marka, na temelju naloga istražnog suca Županijskog suda u Zagrebu broj XXI-KIR-US-91-08 od 11.02.2009. godine, dok se telefonski broj 958887744 nadzirao na temelju naloga istražnog suca Županijskog suda u Zagrebu broj: XXI-KIR-US-91-08 od 12.01.2009. godine. Riječ je o mjeri preduzetoj u skladu sa zakonodavstvom Republike Hrvatske, predviđenoj odredbama važećeg ZKP Republike Hrvatske, o kojoj upravo odlučuje istražni sudac.

16. Cijeneći žalbene navode odbrane optuženog usmjerene ka osporavanju zakonitosti navedenih dokaza potrebno je ukazati da se sve radnje po zamolnici o pružanju

međunarodne pravne pomoći pružaju isključivo prema domaćem zakonodavstvu, a što proizilazi ne samo iz odredbi Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima BiH (ZMPP BiH) i Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći Republike Hrvatske, već i iz odredbi člana 19. stav 3. Drugog dodatnog protokola uz Evropsku konvenciju o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima (Drugi dodatni protokol uz Konvenciju). Navedenu činjenicu i odbrana konstatuje u istaknutoj žalbi.

17. Slijedom naprijed navedenog, evidentno je da su sporni dokazi prikupljeni u skladu sa pozitivnim zakonodavstvom Republike Hrvatske, te da su sačinjeni od strane službenih organa Republike Hrvatske na osnovu naredbi nadležnih sudova u skladu sa propisima R. Hrvatske, zbog kojih činjenica i prvostepeno vijeće pravilno zaključuje da nema nikakvih razloga za sumnju u njihovu zakonitost i autentičnost jer ih ni odbrana ničim konkretnim nije dovela u sumnju.

18. Pored toga, Apelaciono vijeće nalazi potrebnim ukazati i na činjenicu da je prema krivičnoprocesnom sistemu R. Hrvatske u nadležnosti istražnog suca, da vodi računa o zakonitosti dokaza i izdvaja nezakonite dokaze. Naime, odredbom člana 78. Zakona o kaznenom postupku Republike Hrvatske je propisano: *“Kad je u ovom Zakonu propisano da se na nekom dokazu ne može utemejiti sudska odluka, istražni će sudac na prijedlog stranaka ili po službenj dužnosti riješiti o izdvajanju toga dokaza iz spisa najkasnije do završetka istrage...”*. Navedenu činjenicu neophodno je dovesti u vezu sa dopisom Istražnog centra Županijskog suda u Zagrebu broj: XXI-KIO-US-12/09 od 08.07.2009. godine, kojim upravo istražni sudija ukazuje na činjenicu završetka istrage u odnosu na pojedina lica, te navodi razloge zbog kojih nije mogao dostaviti ostatak dokumentacije, odnosno naloge o posebnim istražnim radnjama koji se odnose i na Karadža Marka, a koji se direktno navode u već pomenutim aktima. Sve navedeno jasno ukazuje da su dakle, u konkretnom slučaju, sporni dokazi već *„prošli test“* ocjene zakonitosti pred nadležnim organima RH, s obzirom da je istražni postupak pred Županijskim sudom u Zagrebu, u odnosu na pojedina lica koja su obuhvaćena ovom međunarodnom akcijom već okončan, te sva dokumentacija, uključujući i naloge za provođenje posebnih istražnih radnji u odnosu na Karađa Marka, kao dokaz, uloženi u spis, zbog čega ih istražni sudac nije mogao dostaviti.

19. Odbrana optuženog žalbenim navodima ne dovodi u sumnju ni zaključak prvostepenog vijeća da su dokazi iz Republike Hrvatske, pribavljeni posebnim istražnim radnjama, pravosudnim organima u Bosni i Hercegovini dostavljeni u skladu sa

Evropskom konvencijom o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima iz 1959. godine i protokolima uz navedenu konvenciju. Naime, odredbe člana 4. stav 2. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima BiH, kao i odredba člana 6. stav 4. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima Republike Hrvatske predviđaju mogućnost neposredne komunikacije u pružanju međunarodne pravne pomoći, pod uvjetom da je navedena komunikacija predviđena međunarodnim sporazumom. Međunarodni sporazum kojim je predviđeno neposredno pružanje međunarodne pravne pomoći u konkretnom pitanju predstavlja Drugi dodatni protokol uz Evropsku konvenciju o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima. *Članom 4. stav 1. Drugog dodatnog protokola uz Konvenciju, između ostalog propisano je da zahtjev za pružanje pravne pomoći: „sudski organi strane molije mogu također uputiti direktno sudskim organima zamojene strane, i u tom slučaju će se zahtjevi vratiti istim putem“*, dok je stavom 4. istog člana Drugog dodatnog protokola uz Konvenciju propisano: *„Zahtjeve za pružanje pravne pomoći prema članu 18. i 19. Drugog dodatnog protokola uz Konvenciju, nadležni organi strane molije također će neposredno uputiti nadležnim organima zamojene strane.“*

20. Pored navedenog, valja istaći da je i odredbom člana 19. Drugog dodatnog protokola, u slučaju **tajne istrage**, o kojoj se u konkretnom slučaju i radilo, predviđena neposredna komunikacija nadležnih organa. U konkretnom slučaju neosporno je da se radi o dokazima koji su pribavljeni u toku zajedničke međunarodne tajne akcije kodnog naziva „Tara“, provedene na području više država, a čiji cilj je bio suzbijanje organiziranih grupa koje se bave krijumčarenjem ljudi.

21. Budući da se radilo o tajnoj međunarodnoj akciji, što je i normalno s obzirom na prirodu djela, na strani Tužilaštva BiH nisu postojale nikakve zakonske prepreke da se neposredno obrati nadležnom organu RH, odnosno istražnom sudiji Županijskog suda u Zagrebu sa molbom za pružanje međunarodne pravne pomoći. Da je upravo tako i učinjeno nesumnjivo proizilazi iz Naredbe Tužilaštva BiH Centralnom istražnom uredu Granične policije BiH broj KT-509/08 god 06.07.2009. godine (dodatni dokaz Tužilaštva BiH broj 1), u kojoj se upravo eksplicitno navodi broj i datum molbe upućene od strane Tužilaštva BiH prema istražnom odjelu Županijskog suda u Zagrebu. Navedenu činjenicu, odbrana svjesno zanemaruje, te je istaknutom žalbom i ne pokušava dovesti u sumnju.

22. U prilog navedenog zaključka o zakonitosti načina na koji su dostavljani dokazi iz RH (CD snimaka razgovora) ide i odredba člana 11. navedenog Protokola kojom je

eksplicitno propisano da: **„Nadležni organi jedne strane ugovornice mogu, ne dirajući u sopstvene istrage ili postupke i bez prethodno upućenog zahijeva, dostaviti nadležnim organima druge strane ugovornice informacije, do kojih su došli u okviru sopstvenih istraga, ukoliko smatraju da bi takve informacije pomogle njihovom primaocu u pokretanju ili provođenju istrage ili postupka, ili bi mogle dovesti do upućivanja zahijeva od strane te države, shodno odredbama ove Konvencije ili njenih dodatnih protokola“.**

23. Mogućnost razmjenjivana relevantnih informacija na navedeni način, između strana ugovornica, a među njima su i Bosna i Hercegovina i R Hrvatska, predviđa i član 10. Protokola protiv krijumčarenja migranata kopnenim, morskim i vazdušnim putem, kojim se dopunjuje Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminala, dok član 11 stav 6 istog, predviđa uspostavu i održavanje **„direktnih kanala komuniciranja“.**

24. Iz navedenih odredbi jasno proizilazi da je razmjena dokaza i drugih relevantnih informacija, moguće i bez posebne molbe za pravnu pomoć, što je sasvim razumnjivo s obzirom da je borba protiv krijumčarenja i drugih oblika organizovanog kriminala i suzbijanje istog, interes svih zemalja, u kom cilju države, ne samo razmjenjuju informacije i dokaze, nego čak formiraju i zajedničke istražne timove u skladu sa članom 20. Drugog dodatnog protokola uz Evropsku konvenciju o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima.

25. Iz svega navedenog, sasvim jasno proizilazi i odgovor na pitanje da li se dogovor oko preuzimanja dokumentacije i dokaza mogao postići usmenim putem, na kome žalba insistira. Prilikom ocjene osnovanosti ovog prigovora Apelaciono vijeće je imalo u vidu, pored već navedenih odredbi konvencija, protokola i drugih akata i odredbu člana 4. stav 9. Drugog dodatnog protokola uz Konvenciju kojom je propisano da: **„Zahijevi za pružanje pravne pomoći i sva druga komunikacija u okviru konvencije i njezinih dodatnih protokola mogu se dostaviti elektronskim putem ili drugim sredstvima telekomunikacije, pod uvjetom da je strana molilja spremna da na zahtjev dostavi u bilo koje vrijeme njihov pismeni prijepis ili original zahijeva.“** Da takav pismeni zahtjev postoji i da je poslat zamoljenom organu - Županijskom sudu Zagreb, upravo je vidljivo je iz dopisa navedenog organa broj: XXI-KIO-US-12/09 od 08.07.2009. godine, u kojem se istražni sudac poziva na dopis Tužilaštva BiH, na osnovu kojeg vrši dostavljanje tražene dokumentacije i dokaza u ovom predmetu.

26. U Kontekstu svega navedenog, valja imati u vidu i osnovni cilj navedene Konvencije, koji se i naglašava u članu 2. , a to je da omogući tješnje povezivanje između članica Vijeća Evrope, u pogledu pružanja pravne pomoći u krivičnim stvarima. Konvencija predstavlja izraz zajedničke volje kao i uzajamno obavezivanje njenih potpisnica (među kojima su i Republika Hrvatska i BiH) da međusobno pružaju pravnu pomoć u krivičnim stvarima.

27. Pored svega navedenog, bitno je naglasiti i to je da dostavljanje dokaza koji su prikupljeni u toku istrage i mimo odredbi ovih ugovora, od strane nadležnih organa krivičnog gonjenja jedne države, organima krivičnog gonjenja druge države, samo po sebi ne bi značilo da su ti dokazi nezakoniti. Isto tako, dosljednja primjena Konvencije i protokola, ne daje garancije da su automatski ti dokazi zakoniti i autentični, a što se navedenim žalbama neosnovano nastoji predstaviti. Stoga, čak i u situaciji da su sporni dokazi i dokumentacija u konkretnom slučaju dostavljeni samo na osnovu usmenog dogovora tužiteljice Tužilaštva BiH i istražnog sudije Županijskog suda u Zagrebu, kako to odbrana tvrdi, navedena okolnost ne bi značila automatsku nezakonitost pribavljenih dokaza, jer takav vid komunikacije sam po sebi nije zabranjen.

28. Izlažući žalbene razloge na sjednici Apelacionog vijeća (iako to nije istaknuto u žalbi), odbrana optuženog je isticala da im od strane Tužilaštva BiH nisu dostavljeni originalni snimci presretnutih razgovora. Analizirajući navedeni žalbeni prigovor, a nakon preslušavanja snimaka sa glavnih pretresa, Apelaciono vijeće primjećuje da je odbrana isti prigovor isticala i tokom glavnog pretresa. Međutim, odbrana nije ponudila nikakve konkretne dokaze iz kojih bi zaista bilo vidljivo da je insistirala na dostavi apsolutno svih snimaka, uključujući dakle i one koje Tužilaštvo nije smatralo relevantnim za predmet odlučivanja, pa ih nije ni prezentiralo, a da joj je Tužilaštvo BiH uskratilo pravo na ove dokaze. Slijedom toga, a imajući u vidu praksu da se razmjena dokaza vrši na osnovu dogovora između tužilaštva i odbrane, Apelaciono vijeće nalazi da odbrana ničim nije dokazala da joj navedeni dokazi nisu bili dostupni odnosno da su joj isti bili uskraćeni, tim prije ako se ima u vidu da je odbrana i na sjednici Apelacionog vijeća istakla da nije bilo pismenog obraćanja prema Tužilaštvu BiH kojim se tražilo dostavljanje navedenih originalnih dokaza, a da je s druge strane, s obzirom na prirodu emisije snimaka u formi CD, ustvari svaki printani snimak originalan primjerak, a ne samo prvi među njima.

29. U kontekstu navedenog, Apelaciono vijeće podsjeća da u skladu sa članom 47. ZKP BiH, pregled spisa i dokumentacije prestavlja pravo branioca, koje branioci

mogu iskoristiti, ali i ne moraju. Ono što je bitno u smislu povrede odredaba krivičnog postupka, jeste da je navedena dokumentacija bila dostupna braniocima. Činjenica da branioci to svoje pravo nisu iskoristili, niti pred ovim Vijećem dokazali da su im od strane Tužilaštva BiH uskraćene kompletne, „originalne“ snimke svih razgovora, ne dovodi u pitanje zakonitost izvođenja navedenih dokaza, dostavljenih od strane istražnog suca Županijskog suda Zagreb, te je u tom smislu valjalo kao neosnovane odbiti i ove žalbene prigovore odbrane.

30. Neosnovani su i žalbeni prigovori odbrane kojima se nastoji dovesti u pitanje zakonitost svjedočenja Bašić Marinka zbog toga što je navedeni svjedok krvni srodnik optuženog, kao i žalbene tvrdnje da je sud prilikom ispitivanja tog svjedoka postavljao sugestivna pitanja.

31. Prije svega, ovo Vijeće konstatuje da su prigovori u pogledu krvnog srodstva optuženog i svjedoka Bašić Marinka već izneseni u toku glavnog pretresa pred prvostepenim sudom, te da su o ovim prigovorima u prvostepenoj presudi navedeni jasni razlozi, koje kao pravilne prihvata i ovo Vijeće. Apelaciono vijeće također nalazi da je prvostepeno vijeće pravilno utvrdilo da stepen krvnog srodstva između optuženog i Bašić Marinka (od dvije sestre djeca), ne potpada pod odredbu člana 83. ZKP BiH, po kojoj svjedočenje mogu odbiti samo bračni i vanbračni drug optuženog, te roditelji i djeca, odnosno usvojitelji i usvojenici optuženog.

32. Također, prema ocjeni ovog Vijeća postavljanje sugestivnih pitanja od strane predsjednika vijeća ne predstavlja povredu odredaba krivičnog postupka, tim prije jer ZKP BiH ne predviđa ograničenje ovakve vrste, kao što je to slučaj prilikom direktnog ispitivanja stranaka i branioca. Sem toga, Apelaciono vijeće podsjeća odbranu i na odredbu člana 262. stav 2. ZKP BiH, kojom je propisana mogućnost da predsjednik vijeća dozvoli upotrebu pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti, a kada je to potrebno radi razjašnjenja izjave svjedoka. Dovodeći u vezu pomenutu zakonsku odredbu koja je u bliskoj vezi sa konkretnim slučajem tj. sa situacijom da se svjedok Bašić Marinko, iako je ranije za inkriminisane radnje već priznao krivnju, naprasno nije mogao sjetiti koliko je puta prebacivao strane državljanke po nalogu Bašić Zorana, to je bilo nužno da predsjednik vijeća postavi pitanja koja je postavio, a radi razjašnjenja izjave ovog svjedoka, kao i u cilju izvršenja obaveze sudije da postupa u skladu sa odredbom člana 239. stav 2. ZKP BiH, tj. da se stara o svestranom pretresanju predmeta.

B. BITNA POVREDA ODREDBA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297 STAV 1 TAČKA K) ZKP BiH

33. U okviru ovog žalbenog osnova odbrana ukazuje i na povredu člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, odnosno tvrdi da se pobijana presuda zasniva na pretpostavkama, da nema razloga o odlučnim činjenicama i da nema razloga o izvedenim dokazima.

34. Vijeće primjećuje da žalba osim ovih paušalnih navoda, ne iznosi konkretne činjenice na kojima zasniva ovakve žalbene tvrdnje. Suprotno istaknutom, Apelaciono vijeće ocjenjuje da je prvostepeno vijeće u pobijanoj presudi dovoljno jasno i konkretno navelo dokaze i razloge iz kojih uzima kao dokazane određene odlučne činjenice, zbog čega se žalbeni navodi, kojima se samo paušalno prigovara na zaključke suda, a da se pri tome konkretno ne navodi u odnosu na koje odlučne činjenice su eventualno izostali razlozi u pobijanoj presudi, ukazuju kao neosnovani.

IV. POVREDE KRIVIČNOG ZAKONA

35. Odbrana također paušalno, kao što je to slučaj i sa žalbenim osnovom iz odredbe člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, samo u uvodnom dijelu žalbe ističe da povredu krivičnog zakona nalazi u povredi odredbe člana 298. tačke b), c) i e) ZKP BiH, pri tome ne ukazujući na konkretne razloge na kojima zasniva ove svoje tvrdnje.

36. Suprotno navedenim tvrdnjam, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, pravilno primjenilo Krivični zakon, zbog čega je kao neosnovane ocijenilo i ove žalbene tvrdnje odbrane.

V. POGREŠNO I NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

37. Nakon što je ispitalo činjenično stanje utvrđeno u obrazloženju prvostepene presude u kontekstu istaknutih žalbenih prigovora odbrane, Apelaciono vijeće je utvrdilo da su i ovi žalbeni prigovori neosnovani. Naime, činjenično stanje pobijane presude, prvostepeno vijeće je zasnovalo na iskazima saslušanih svjedoka, audio snimcima razgovora zabilježenih prilikom preduzimanja posebnih istražnih radnji, video zapisima, kao i drugim materijalnim dokazima koji su navedeni u obrazloženju prvostepene presude.

Pri tome, u obrazloženju prvostepene presude su navedeni konkretni i pravilni razlozi o svim odlučnim činjenicama koje u cjelosti prihvata i ovo Vijeće, budući da su isti rezultat pravilne i svestrane ocjene svih izvedenih dokaza i iznesenih činjenica na glavnom pretresu.

38. Osporavajući pobijanu presudu iz ovog žalbenog osnova, odbrana navodi da od svih lica koji se spominju u predmetnom slučaju optuženi poznaje samo Bašić Antu i Bašić Marinka, te da nije tačno da je sin optuženog, Ante Bašić bio posrednik u primopredaji novca između Bašić Zorana i Karadža Marka. U vezi s tim, odbrana ne spori da je Bašić Ante na zahtjev oca odnio sporni iznos novca od 4.700,00 Eura, ali ne Karadža Marku, kako se to prvostepenom presudom zaključuje, nego Beganović Edi, i to kao novac koji je poticao od preprodaje automobila.

39. Apelaciono vijeće primjećuje da je navedeni prigovor već bio predmetom analize prvostepenog vijeća, jer je navedena tvrdnja već isticana u završnim riječima odbrane. U tom pravcu prvostepeno vijeće je dalo valjano i iscrpno obrazloženje, koje kao pravilno prihvata i ovo Vijeće.

40. Naime, a kako se to pravilno zaključuje i u pobijanoj presudi, iskaz optuženog Zorana Bašića, dat u svojstvu svjedoka odbrane, zaista je u mnogome kontradiktoran, zbog čega je nakon što je doveden u vezu sa ostalim provedenim dokazima, pravilno od strane prvostepenog vijeća ocijenjen kao iskaz dat u cilju izbjegavanja vlastite krivične odgovornosti. Prema ocjeni ovog Vijeća, navedeni iskaz zaista sadrži niz nelogičnosti, kao što su na primjer tvrdnje optuženog da je poslao svoga sina Bašić Antu da podigne novčani iznos od 4.700,00 Eura, a da pri tome on - optuženi nije stupio u kontakt sa osobom koja je poslala sporni iznos, kako bi mu javio kontrolni broj transfera. U kontekstu navedenog, prvostepeno vijeće je osnovano zaključilo da je optuženi taj novac morao podići lično, jer je općepoznato pravilo da se novac sa računa može preuzeti samo lično i uz prezentaciju lične karte, a koje činjenice odbrana ne osporava, niti pokušava razjasniti u istaknutoj žalbi. Sem toga, prvostepeno vijeće osnovano ukazuje i na niz presretnutih razgovora između optuženog Bašić Zorana i Karadža Marka, te Bašić Ante (sina optuženog) i Karadža Marka, iz kojih se jasno može zaključiti da je upravo sin optuženog posredovao u predaji novca između optuženog i Karadža Marka na način opisan u pobijanoj presudi. Stoga se tvrdnje žalbe o podizanju novca od strane Bašić Ante radi davanja Edi Beganovića, bez konkretnih dokaza koji bi ih potkrijepili, i po ocjeni ovog

vijeća ukazuju paušalnim i ne dovode u sumnju pravilnost zaključka prvostepenog vijeća u ovom dijelu.

41. Pogrešno utvrđeno činjenično stanje odbrana nadalje nalazi i u činjenici da je prvostepeno vijeće odbilo saslušanje svjedoka Lovrić Ante, na okolnosti porijekla telefonskih aparata, kao i vještačenje po Centru za forenziku, na okolnosti autentičnosti glasa optuženog Bašić Zorana.

42. Prvostepeno vijeće je odluku o neprihvatanju ovih dokaza donijelo na osnovu odredbe člana 263. stav 2. ZKP BiH koja glasi: **“Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća zaključi da okolnosti koje stranka i branitelj želi da dokaže nemaju značaja za predmet ili da je ponuđeni dokaz nepotreban, odbit će izvođenje takvog dokaza.”** Dakle, citiranom zakonskom odredbom, predviđena je mogućnost da predsjednik vijeća po ispunjenju navedenih uslova, odbije izvođenje dokaza stranaka i branilaca, a u cilju otklanjanja svega što nepotrebno odugovlači krivični postupak.

43. Slijedom toga, i prvostepeno vijeće je, cijeneći činjenicu da su naprijed pomenuti svjedok, kao i vještak, trebali biti ispitani na okolnosti koje su već bile dovoljno razjašnjene na osnovu drugih, već izvedenih dokaza, donijelo valjanu odluku kada je odbilo ovaj prijedlog odbrane.

44. U vezi sa ocjenom prvostepenog vijeća da nije bilo sumnje u autentičnost glasa optuženog Bašić Zorana sa snimljenih razgovora, kao i u pogledu činjenice korištenja mobilnih aparata od strane optuženog, prvostepeno vijeće je dalo iscrpno obrazloženje, iznoseći pri tome jasne i konkretne razloge, koje kao valjane prihvata i ovo vijeće. Naime, dovodeći u vezu neospornu činjenicu da je nadzirani broj Karadža Marka 997756505 u inkriminisanoj periodu pozivao telefonske brojeve Bašić Marinka (38763526656) i Bašić Ante (38763889999), koji su od tih lica i oduzeti od strane ovlaštenih službenih lica, sa činjenicom istaknutom od strane osuđenog Bašić Marinka na glavnom pretresu, da ga je upravo optuženi Bašić Zoran u više navrata angažovao da preuzme ilegalne imigrante na autobuskoj stanici u Mostaru, te činjenicom podudarnosti sadržaja transkripta razgovora između Karadža Marka i telefonskih brojeva 38763248266, 38763594255, 38763248945, 38763629677 i 38763210290, sa kazivanjem Bašić Marinka, a pri tome imajući u vidu i to da su upravo neki od tih brojeva korišteni u telefonskim aparatima privremeno oduzetim od optuženog, njegove supruge i kćerke, Apelaciono vijeće nalazi nesumnjivo utvrđenom činjenicu da je upravo optuženi Bašić Zoran prilikom poduzimanja inkriminisanih radnji

koristio te telefonske brojeve, te da je upravo njegov glas na dostavljenim snimcima.

45. Tako, primjera radi, telefonski broj: 38763210290 koji je komunicirao sa Karadža Markom korišten je u mobilnom aparatu koji je prema potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta oduzet od Bašić Zorana, kao i telefonskom aparatu koji je prema potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta oduzet od Bašić Božane, kćerke Bašić Zorana.

46. Nadalje, pravilnost zaključka prvostepnog vijeća u ovom dijelu proizilazi i iz Grafičkog prikaza telefonskih kontakata za osobe: Kadušić Agana, Bašić Zorana, Bašić Marinka, Bašić Ante i Ismail Uysal Metina broj KU-06/09, prema kojemu je vidljivo da je optuženi Bašić Zoran preko gore navedenih brojeva¹ telefona kontaktirao ne samo sa Karadža Markom, nego i sa sinom Bašić Antom, kao i Bašić Marinkom. S tim u vezi, upravo iskaz svjedoka Bašić Marinka, u kome govori da ga je Bašić Zoran telefonskim pozivima u više navrata angažovao za prijevoz ilegalnih imigranata, predstavlja ključnu vezu iz koje se nesumnjivo može zaključiti da je sporne telefonske brojeve koristio upravo optuženi Bašić Zoran.

47. Slijedom navedenog, neosnovanim su ukazuju i žalbeni navodi branilaca da optuženi Bašić uopšte ne poznaje Karadža Marka, te da je optuženi doveden u vezu sa ovim krivičnim djelom na osnovu oduzetih mobilnih aparata koje je netko drugi koristio za dogovaranje inkriminirajućih radnji, i to prije nego što su došli u posjed optuženog Bašića. Takva odbrana optuženog se ukazuje potpuno nelogičnom i neutemeljenom, kada se ima u vidu već navedeno, kao i vrijeme obavljanja snimljenih razgovora (u inkriminisanom periodu) i iskaz svjedoka Bašić Marinka.

48. Na osnovu svega navedenog, Apelaciono vijeće nalazi neosnovanim i ovaj žalbeni osnov, smatrajući da žalba branilaca ničim konkretnim nije dovela u sumnju ocjenu da je prvostepeno vijeće pravilno i potpuno utvrdilo činjenično stanje i na osnovu istog donijelo pravilnu odluku o krivnji optuženog za djelo koje mu je stavljeno na teret.

¹ Telefonski brojevi navedeni u pragrafu broj 43.

VI. ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI

49. Apelaciono vijeće je također kao neosnovane ocijenilo i žalbene prigovore Tužilaštva BiH i odbrane, u pogledu izrečene krivično pravne sankcije odnosno izrečene kazne zatvora u trajanju od 4 (četiri) godine, kao i novčane kazne u visini od 10.000,00 KM za predmetno krivično djelo.

50. Nakon analize podnešenih žalbi, Apelaciono vijeće primjećuje da se istaknutim žalbama Tužilaštva BiH i odbrane, ne navodi niti jedna nova odlučna činjenica, odnosno okolnost sem onih koje je prvostepeno vijeće već cijeno prilikom donošenja odluke o vrsti i mjeri kazne za izvršenje ovog krivičnog djela, nego se naprotiv, u obje žalbe, već utvrđene okolnosti samo ponavljaju i pokušavaju revalorizirati.

51. Apelaciono vijeće nalazi da se prvostepeno vijeće, prilikom odmjeravanja kazne zatvora optuženom i novčane kazne, rukovodilo svim utvrđenim relevantnim činjenicama i okolnostima na strani optuženog, te da su sve one, uključujući i činjenice koje se navode u obje žalbe, pravilno cijene i donešena pravilna odluka o kazni, oduzimanju imovinske koristi i troškovima, zbog čega je žalbene prigovore tužilaštva i odbrane valjalo odbiti kao neosnovane.

52. Zbog svega navedenog, na osnovu člana 310. u vezi sa članom 313. ZKP BiH, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Igor Dubak

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA
Hilmo Vučinić

Pouka o pravnom lijeku: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.